



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 620. Milites qualiter testari possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Quaest. 620. Milites qualiter condere possunt testamentum.

1. Resp. Primò: Milites armatae militiae (quo nomine veniunt, qui ab eo, qui jus belli gerendi habet, in bellum adlecti & in numerum relati sacramentoque obstricti, ut sumitur ex *L. 42. ff. de testam. milit. L. 13. §. 3. ff. de re milit. L. 2. §. 5. ff. de veteran.*) testari possunt, etiam si alias, si milites non essent, testari non possent; ita ut etiam, ut apud Clar. §. *testamentum q. 15. num. 4.* aliqui, hoc privilegium retineant, postquam à militia dimissi, & quidem dum sunt in expeditione bellica (in qua constituti dicuntur non tantum, quando sunt in actuali conflictu, sed & dum in castris degunt §. 3. *Instit. de testam. milit.* non tamen extra periculum, stantes constanter adversus hostem, & semper ad configendum cum eo parati. *L. 43. ff. eod. Lauterb. ibid. §. 6.* Muller. *ad stru. ibid. lit. p.* uti & ii, qui urbem actu obsessam defendunt, vel hostem fugientem persequuntur, testari validè possunt ommissis omnibus juris civilis solennitatibus, puta, numero septem testium, eorum ad hoc rogatione, subscriptione, subsignatione, actus continuatione, foeminarum exclusione. Item quòd in eo locum non habeat querela inofficiosi testamenti. *L. fin. c. de inoff. testam. neque lex falcidia. L. 17. ff. de testam. milit.* quòd in eo institui possit haeres deportatus. *L. 13. ff. eod.* adeoque etiam nullis adhibitis testibus, ut expressè *Lauterb. §. 16.* modò aliter constet de eorum voluntate, quibuscumque notis & signis manifestata. *Lauterb. l. c. Muller. l. c. lit. d.* cum communi juxta expressos textus. *L. 15. c. de testam. milit. & L. 1. ff. eod.* ita tamen, ut etsi omnes solennitates remissa sint, ipsa tamen institutio heredis, utpote essentia & formalis ratio, seu etiam intrinseca solennitas, fundamentum & caput omnis testamenti relicta non sit. ita *Lauterb. l. c. §. 15.* citatis plurimis aliis. Muller. *l. c. lit. y.* dissentientibus Donell. in *Commentariis Juris Civilis. L. 6. c. 11.* Valq. *de success. progres. p. 3. conf. 4. def. 12. num. 12.* & aliis; eò quòd censent, necessitatem instituendi heredem esse ex jure civili per *L. 7. de R. 7. L. 7. de vulg. & pupill. substit.* Requiritur tamen etiam, dum voluntas testatoris aliter quàm per testes probati nequit, duo testes in tali testamento, dum fit per scripturam. Accurrit in *L. 1. ff. de testam. milit. v. commisiones. Gail. L. 2. obs. 99. n. 17.* citatique ab eo Jason. Bart. Imol. Roman. item de Lugo. *cit. d. 24. num. 12.* *Lauterb. l. c. §. 18.* juxta §. 1. *Instit. de testam. milit. & Recess. Imper. de anno 1512. tit. de testam.* Requiritur quoque scientia voluntas testandi, qualem non habere videntur milites, dum in quotidiano colloquio vel inter pocula dicunt, res suas in casum mortis fore Titii; cum magis ex ostentatione quàm serio animo videatur profecta, & hinc rationem testamenti habere non potest. Muller. *l. c. lit. u. in fin. Lauterb. §. 17.*

2. Extenditur hoc privilegium ad alios quoque, etsi milites non sint, in castris tamen, aut locis incurfionibus hostium obnoxii morantur ex necessitate castrensis, vel ob commodum exercitus, dum eadem ferè pericula cum militibus experiuntur. quales sunt Legati, Clerici Feld-Prediger. Consiliarii bellici, Secretarii, Auditores milit. Medici, Chirurghi, Aurigæ, Ductores militum, Fabri, Lationes, Remiges Classium, famuli & uxores militum. *Lauterb. §. 10.* qui tamen excipit Calones, Focarias similesque foeminas inhonestas, quæ

per Recessum Imperii ab exercitu arceti jubentur.

3. Extenditur item hoc privilegium, ita ut testamentum tale sine solennitate factum deinceps valeat, quamdiu miles est etiam extra expeditionem constitutus, & postquam à militia dimissus est (intellige, dimissione honesta; nam ignominiosè dimissi hoc privilegio non gaudent, utpote quòd tantum bene merentibus tribuitur, & propter delictum statim amittitur. *L. 26. ff. de testam. milit. l. 2. §. 2. ff. de his qui not. infam. Lauterb. l. c. §. 20.* cum Brunem. *centur. §. decis. 10. n. 8.*) intra annum valeat, quo elapso expirat. §. 3. *Instit. L. 21. 23. & 38. ff. de testam. milit.* de Lugo. *cit. d. 24. n. 12.* Muller. *l. c. th. 6.* *Lauterb. l. c.* Non tamen hoc privilegio gaudent, qui propriè milites non sunt, sed pagani, id est, Sacramento nondum obstricti, etiam si in castris degant cum animo & voto, ut recipiantur; quin etsi in hostico degentes id fecerint, sed tunc tantum, si in hostico decesserint *Lauterb. l. c. §. 11.*

4. Extenditur item, ut miles propriè talis possit decedere pro parte testatus, & pro parte intestatus, quòd alteri testatori non competit; dum regulariter causa testati ad se trahit causam intestati. Muller. *th. 7. Clar. l. c. q. 16. num. 1.* *Lauterb. §. 14.* idque pro variis casibus, quos vide apud eundem Clarum, *an. 2.* Item quòd milites sine speciali concessione Principis tunc testari possint, etiam si sint muti & surdi. §. 2. *Instit. & L. 4. ff. de testam. milit. juncta L. 8. ff. qui testam. fac. poss. Lauterb. §. 9.* id tamen intelligendum de iis, qui ex accidente, & non ex natura sunt tales. Sunt præterea multa alia privilegia testamenti militaris; ut dum præteritio liberorum non viriat hoc testamentum, si pater sciens prudensque præterierit illos per *L. 7. §. seq. ff. de testam. milit. juncta l. 9. c. eod.* Muller. *th. 9. ibidem. lit. a.* adeoque hic locum non habet querela tam per *L. 9. §. 24. c. de inoff. testam.* quàm per *Novell. 115. c. 4.* Muller. *l. c. lit. p.* citatis quamplurimis contra Cynum, Salicet. Fulgos. Jason, &c. apud Eundem censentes, per novellas constitutiones testamentum militis huic querelæ subjacere. Item quòd diminutione capituli minima non sit irritum. *L. 22. & 23. h. c.* Muller. *cit. th. 9. lit. y.* plura alia vide apud eundem.

5. E contra non extenditur hoc privilegium ad testamentum quòd sine solennitatibus fecit quis nondum miles, dum is postmodum fit miles, & constituitur in expeditione, hoc enim non valet, etiam si in militia decesserit, nisi jam miles voluntatem suam de novò declarat. *L. 25. §. 2. de testam. milit. Lauterb. l. c. §. 5.* Idem est de testamento, quòd miles extra castra & expeditionem factum secum sumpsit, nisi in expeditione jam constitutus addendo vel detrahendo aliquid, illud renovaverit. *Lauterb. l. c. cum Wesenbec. vol. 1. conf. 17. num. 38.*

6. Resp. Secundò: milites extra periculum constituti. v. g. in hybernis, quæ plerumque in locis tutis & remotioribus ab hostium infestationibus iis assignantur, degunt; vel qui in fortalitiis actuali obsidionem non patientibus, vel etiam propinquam non timentibus præsidarios, aut extra illa limitaneos & stationarios agunt, aut custodiæ Principum deserviunt, non gaudent dicto privilegio, sed jure communi, nimirum cum debitis solennitatibus testari coguntur. *pr. & §. 1. Instit. de testam. milit. l. 16. c. eod.* Gail. *l. 2. obs. 118. n. 13.* *Lauterb. l. c. §. 7.* ubi etiam cum Strick, *tr. de cautel. testam.*

c. 9. §. 4. & Carpz. quod neque legata vel fideicommissa sine debitis solemnitatibus relinquere possint. Neque hoc privilegium testandi more militati competit Equitibus auratis; cum sint solum milites honorarii. Muller. in ff. de testam. milit. th. 4. lit. 7. citatis Mantic. de conseq. ult. vol. 1. 6. tit. 1. n. 35. & Duaren. ad tit. de testam. milit. c. 4. Neque ii, qui à Papa vel Imperatore creantur, nisi sint in expeditione. Muller. l. c. citans Simon. de Præcis. de interpret. ult. vol. 1. 3. interpr. 2. du. 1. solut. 8. n. 2. Et licet id competere Equitibus Melitenibus, utpote semper paratis ad pugnandum & oppetendam mortem, asserat Ripa. in l. centurio. ff. de vulg. & pupill. substit. n. 10. nihilominus id de iis negat Præcis. l. c. si sint domi fruents suis commendis & Bachov. in Trent. vol. 2. d. 10. th. lit. 1. apud Muller. l. c. censet illos ineptos, qui propter dignitatem militibus Ordinum quorundam hoc privilegium asserere conantur. quin etiam non competere illud Principibus & Ducibus, qui non sunt milites. Arg. L. ult. ff. de testam. milit. veriùs dicunt Castrens. in L. 6. c. qui testam. fac. poss. Alex. & Zasius. in L. 15. ff. de vulg. & pupill. substit. Ruin. vol. 1. conf. 616. n. 14. Muller. l. c.

Quæst. 621. Qualiter rustici testari possint & debeant.

1. R. Elp. Rustici ruri habitantes & degentes, ibidem testamenta sua facere possunt, tam nuncupativè quàm per scripturam, adhibitis solum quinque testibus, dum plures haberi nequeunt, hoc unico ferè privilegio in hac diminutione numeri testium consistente, ob eorum rusticitatem, simplicitatem, ignorantiam & præsumptam ex loci solitudine testium inopiam iis concessio per L. fin. c. de testam. ubi idiplum pertinentiaque ad modum dictos testes adhibendi enucleatius declarantur.

2. Dicitur itaque primò: *rustici ruri habitantes, & vitam rusticam ducentes.* extendi tamen etiam hoc privilegium ad Nobiles ruri pro majore parte temporis habitantes, sentiunt Brunem, ad cit. L. fin. num. 3. Vasq. de success. creat. L. 3. §. 22. num. 32. Hahn. ad Wesenb. tit. qui testam. fac. poss. v. rustici. & alii, quos citat Lauterb. ad ff. de testam. milit. §. 45. item Bartol. in l. consuevit. §. codicilli. ff. de jure codicill. Jalon. in cit. l. fin. c. de testam. Grassus. §. testamentum. q. 54. num. 8. & alii, quos citat & sequitur Muller. ad ff. qui testam. facere poss. th. 17. lit. 8. immeritò illis adnumerans Clarum. l. c. q. 56. num. 6. ubi is de Nobilibus nihil. id tamen minùs tutum censet Strick. apud Lauterb. l. c. nisi tales Nobiles non sint eruditi; cum ad loci solitudinem & simul ad qualitatem personæ, nempe simplicitatem respexerit Imperator. quamvis Muller. citatis Brunem. Vasq. Mevio. dicat, non esse distinguendum, an persona sit erudita, nec ne; cum non tam persona quàm locus faciat locum huic privilegio, ut Idem lu. 7. Idem privilegium plures extendunt ad cives ruri versantes, v. g. negotiorum causâ & ibidem ægrotantes. Item competere illud Pastoribus in pago viventibus, asserit Muller. l. c. lit. 8. citatis Bart. ubi supra & Hahn. ad Wesenb. tit. qui testam. fac. poss. num. 10. Item mechanicis, fabris, sartoribus ibidem habitantibus, ut Idem cum Brunem. ad cit. l. fin. c. de testam. eò quòd in his omnibus militet eadem ratio, nempe inopia testium. Verùm videntur omnes hæ extensiones non esse satis conformes textui. cit. c. fin. dum ibi dictum privilegium conceditur expressè & signanter rusticis non solum ob defectum testium, sed & pri-

mario ob præsumptam in iis præcipuè simplicitatem & imperitiam, ita ut utrumque concurrere debeat; & dum expressè specialiter id dicitur de rusticis, id eo ipso implicite de aliis, etsi in eodem loco haberent, sit negandum. ita cum Claro. l. c. q. 56. n. 6. Reiffenst. h. t. n. 223.

3. Dicitur secundò: *ruri habitantes & degentes, & ibidem testamentum facere possunt:* ita ut, si tempore testamenti faciendi degant in urbe, suburbio, oppido, etiam fortuitò, etsi aliàs habitare ruri contulerint, cesset privilegium, & consequenter testamentum sint consueto aliàs testium numero ibidem ab iis factum non valeat; eò quòd, si in talibus locis sit, dieti non possit, fieri à degente ruri, quod cit. l. fin. ad fruendum illo privilegio requirit.

4. Dicitur tertio: *adhibitis quinque testibus:* estque iste numerus non tantum de forma probatoria testamenti, sed & de forma illius substantiali. Clar. cit. q. 56. num. 6. adeòque adhibitis paucioribus testari non possunt, etiamsi tot inveniri nequirent, ita ut si in eo casu quinque testes haberi non possent, intestatus decedere cogatur; quis in cit. l. fin. uti & per Recessum Imperii expressè saltem quinque requiruntur. Lauterb. §. 47. Reiffenst. n. 220. cum Choppin. de privileg. Rustic. p. 2. l. 7. c. 2. Nihilominus de Jure Canonico c. cum esses. h. t. (uti idiplum receptum in quibusdam provinciis testatur Muller. cit. th. 17. lit. 8.) sufficit testari coram Parocho & duobus testibus. Neque hoc statutum solum in favorem piæ causæ, sed & quòd ad omne testamentum, etiam ad causas profanas ab iis conditum, ait Idem Muller. citatis Fabro in cod. l. 6. tit. 5. def. 2. num. 10. Claro. cit. q. 56. num. 1. qui tamen posterior ibidem de hoc nihil. Et hanc Juris Canonici dispositionem receptam esse quòd ad rusticos etiam in ter is Imperii testantur apud eundem. Wesenb. p. 3. conf. 130. & Coler. p. 1. decis. 35. n. 4. Unus verò testis cum Parocho etiam de Jure Canonico non sufficit, nisi fortè testamentum sit ad piæ causas. Muller. l. c. lit. 10. citato Richtero. Loco autem Parochi duos alios testes adhibendos, cum juxta c. 23. & 28. de testib. duo testes gerant vices unius, quantæcumque is sit autoritatis, asserit Idem cum citatis à le Covar. de testam. c. 10. n. 25. Ruin. vol. 1. conf. 51. n. 11. Vallens. ad jus can. tit. 26. §. 2. num. 7. item Lauterb. ad ff. de testam. milit. §. 47. ubi bene ait, hunc testandi modum in eo casu coram quatuor testibus originem trahere ex Jure Canonico; an verò bene dicat, exinde tamen nullam ex Jure Canonico trahere autoritatem pro reris Imperii, sed solum quatenus specialiter ab eo receptum, pro quo citat Carpz. p. 3. c. 4. def. 40. nec scio.

5. Dicitur quartò: *dum plures testes haberi non possunt:* siquidem numerus septenarius testium in testamento rustico necessariò requiritur, quoties haberi potest. L. fin. c. de testam. unde etiam adhibendi, dum rusticus in pago testatur, si ibi haberi possint. Reiffenst. h. t. n. 219. cum communi. Ubi tamen testator rusticus sex solum testes habere potuit, ei non necessariò adhibendi, sed quinque sufficiunt ad valorem testamenti. Muller. l. c. lit. 9. juxta cit. l. fin. ubi requiruntur ad testamentum rustici septem vel quinque testes; neque ullus in jure expressus est casus, in quo ad illud requirantur sex testes, ubi tamen ex superfluo adhibitus est sextus, non vitiat quidem testamentum; nullam tamen ex eo habet majorem efficaciam. Porò hi testes ad hoc testamentum necessarii omnes (si tales haberi possunt) debent esse literati, & singuli seorsim subscri-

bere.